

Ταξινομίες και είδη ερωτήσεων

Δρ Δημήτριος Γκότζος

Κριτήρια ταξινόμησης ερωτήσεων - ταξινομίες

Ακαδημαϊκές και μη ακαδημαϊκές ερωτήσεις

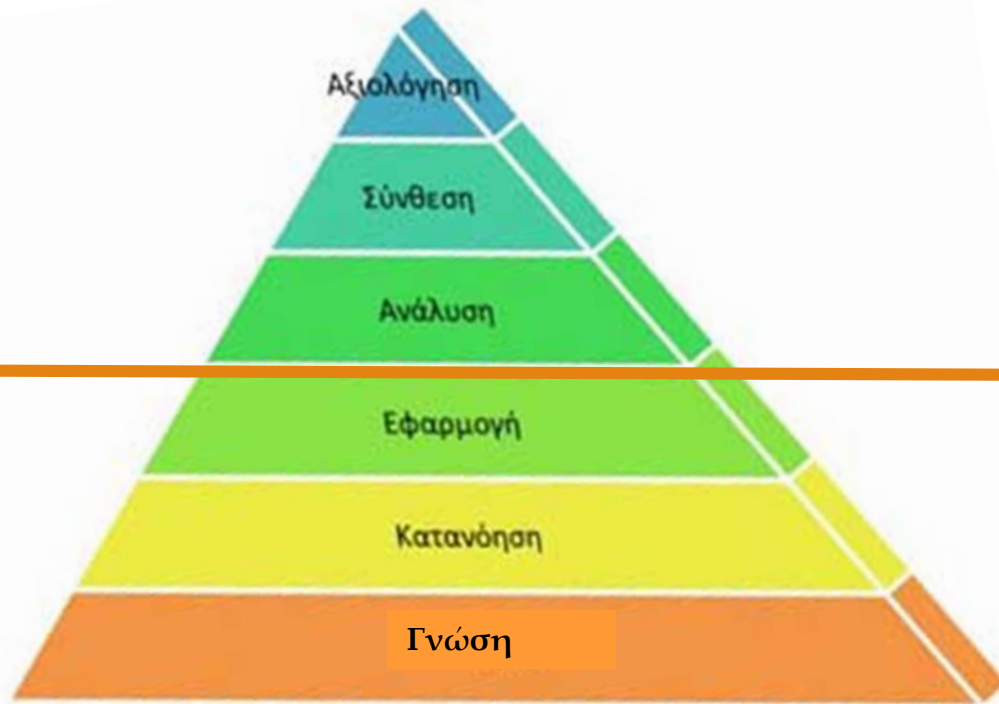
-Αφορούν το πραγματικό περιεχόμενο της μάθησης.

- Μπορούν να ποικίλουν όσον αφορά το επίπεδο της γνωστικής ενεργοποίησης των μαθητών

Είναι διαδικαστικές ερωτήσεις και σχετίζονται με πρακτικά διαδικαστικά και πειθαρχικά ζητήματα σχετικά με τη διαχείριση / λειτουργία της τάξης.

Ερωτήσεις χαμηλού και υψηλού επιπέδου

Υψηλού επιπέδου

Έκφραση απόψεων για την αξία κάποιας μεθόδου, ιδέας ή αντικειμένου

Χρήση γνωστών εννοιών και - μέσα από συσχετίσεις και ανασυνθέσεις - δημιουργία νέων εννοιών

Επισήμανση των μερών που απαρτίζουν μια κατάσταση και των στοιχείων που τη συνθέτουν (μεταξύ τους σχέσεις)

Ορθή χρήση εννοιών, ιδεών και γενικεύσεων που βρίσκουν εφαρμογή σε μια προβληματική κατάσταση

Γνώση των εννοιών που διδάχτηκαν και της δυνατότητας χρήσης τους

Λειτουργία της μνήμης - περιγραφικές-πραγματολογικές ερωτήσεις

Χαμηλού επιπέδου

Ερωτήσεις χαμηλού επιπέδου – Γνώση

Λειτουργία της μνήμης - περιγραφικές-πραγματολογικές ερωτήσεις

Παραδείγματα

- Τι είπε ο οδοντίατρος ότι πρέπει να κάνουμε για να έχουμε γερά δόντια;
- Τι καιρό κάνει σήμερα;
- Ποιες μηχανές είδαμε χτες στο μουσείο;
- Πώς τον λένε τον γιατρό που φροντίζει τα ζώα;
- Πότε πέφτει σε βαθύ ύπνο η αρκούδα
- Πόσες εποχές έχει ο χρόνος;
- Πού πηγαίνουν τα χελιδόνια το χειμώνα;
- Τι είπαμε ότι χρειάζονται τα φυτά για να μεγαλώσουν;

Ερωτήσεις χαμηλού επιπέδου – Κατανόηση

Γνώση των εννοιών που διδάχτηκαν και της δυνατότητας χρήσης τους

Παραδείγματα

- Πώς μπορούμε να δείξουμε στη διπλανή τάξη αυτά που μάθαμε για τα σήματα οδικής κυκλοφορίας;
- Μπορείς να πεις με δικά σου λόγια την ιστορία που διαβάσαμε;
- Μπορείτε να ζωγραφίσετε τι είδαμε χτες στο μουσείο με τα αγγεία;
- Τι εννοούμε όταν λέμε ότι αυτός είναι "αλεπού";
- Τι νομίζετε ότι ήθελε να μας πει αυτή η ιστορία;
- Ποιος θα ήταν καλός τίτλος για την ιστορία που μόλις διαβάσαμε;
- Μπορείτε να μου εξηγήσετε πώς φτιάξατε αυτές τις σκιές;

Ερωτήσεις χαμηλού επιπέδου – Εφαρμογή

Ορθή χρήση εννοιών, ιδεών και γενικεύσεων που βρίσκουν εφαρμογή σε μια προβληματική κατάσταση

Παραδείγματα:

- Πώς μπορούμε να φτιάξουμε ένα σπιτάκι για τα πουλιά;
(Σύμφωνα με αυτά που έχουν ήδη ειπωθεί για τις ανάγκες και τις συνήθειες των πουλιών.)
- Τώρα που μάθαμε τόσα πράγματα για τα πουλιά, τι οδηγίες μπορούμε να δώσουμε στη διπλανή τάξη για να φροντίζουν τα πουλιά που έρχονται στην αυλή μας;
- Πώς αλλιώς μπορούμε να μετρήσουμε κάτι αν δεν έχουμε χάρακα ή μέτρο; (Σύμφωνα με αυτά που έχουμε μάθει για τη διαδικασία της μέτρησης.)
- Αν ήσουν γιατρός τι θα έλεγες σε κάποιον ότι πρέπει να κάνει για να είναι υγιής και δυνατός; (Σύμφωνα με αυτά που μάθαμε για τη φροντίδα του σώματος μας.)

Ερωτήσεις υψηλού επιπέδου – Ανάλυση

Επισήμανση των μερών που απαρτίζουν μια κατάσταση και των στοιχείων που τη συνθέτουν (μεταξύ τους σχέσεις)

Παραδείγματα:

- ⇒ Γιατί νομίζεις ότι συμβαίνει [αυτό]...
- ⇒ Σε τι μοιάζουν/διαφέρουν τα φυτά με/από τον άνθρωπο;
- ⇒ Τι χρειάζεται να σκεφτούμε πριν υιοθετήσουμε ένα ζώο για την τάξη μας;
- ⇒ Γιατί ξεράθηκε το φυτό μας;
- ⇒ Τι συμπέρασμα μπορούμε να βγάλουμε από τη συζήτηση που κάναμε;
- ⇒ Γιατί πιστεύετε ότι δεν αγαπούσαν τη Σταχτοπούτα οι αδελφές της;

Ερωτήσεις υψηλού επιπέδου – Σύνθεση

Χρήση γνωστών εννοιών και - μέσα από συσχετίσεις και ανασυνθέσεις - δημιουργία νέων εννοιών

Παραδείγματα:

- ⇒ Πώς θα ήταν η ζωή αν δεν είχαμε τηλέφωνο/ηλεκτρικό ρεύμα/αυτοκίνητα;
- ⇒ Πώς μπορούμε να αλλάξουμε την ιστορία του/ της... για να έχει καλό τέλος;
- ⇒ Με ποιον άλλο τρόπο μπορούμε να/θα μπορούσαμε να...;
- ⇒ Τι μπορούμε να κάνουμε για να πετάμε λιγότερα σκουπίδια;
- ⇒ Πώς μπορούμε να φτιάξουμε ένα βιβλίο με οδηγίες για τους πεζούς/οδηγούς;
- ⇒ Αν ήσουν ο δήμαρχος της πόλης τι θα έκανες για να κρατήσεις την παιδική χαρά καθαρή;
- ⇒ Τι αλλαγές μπορούμε να κάνουμε στην τάξη μας για να έχουμε περισσότερο χώρο για χορό;

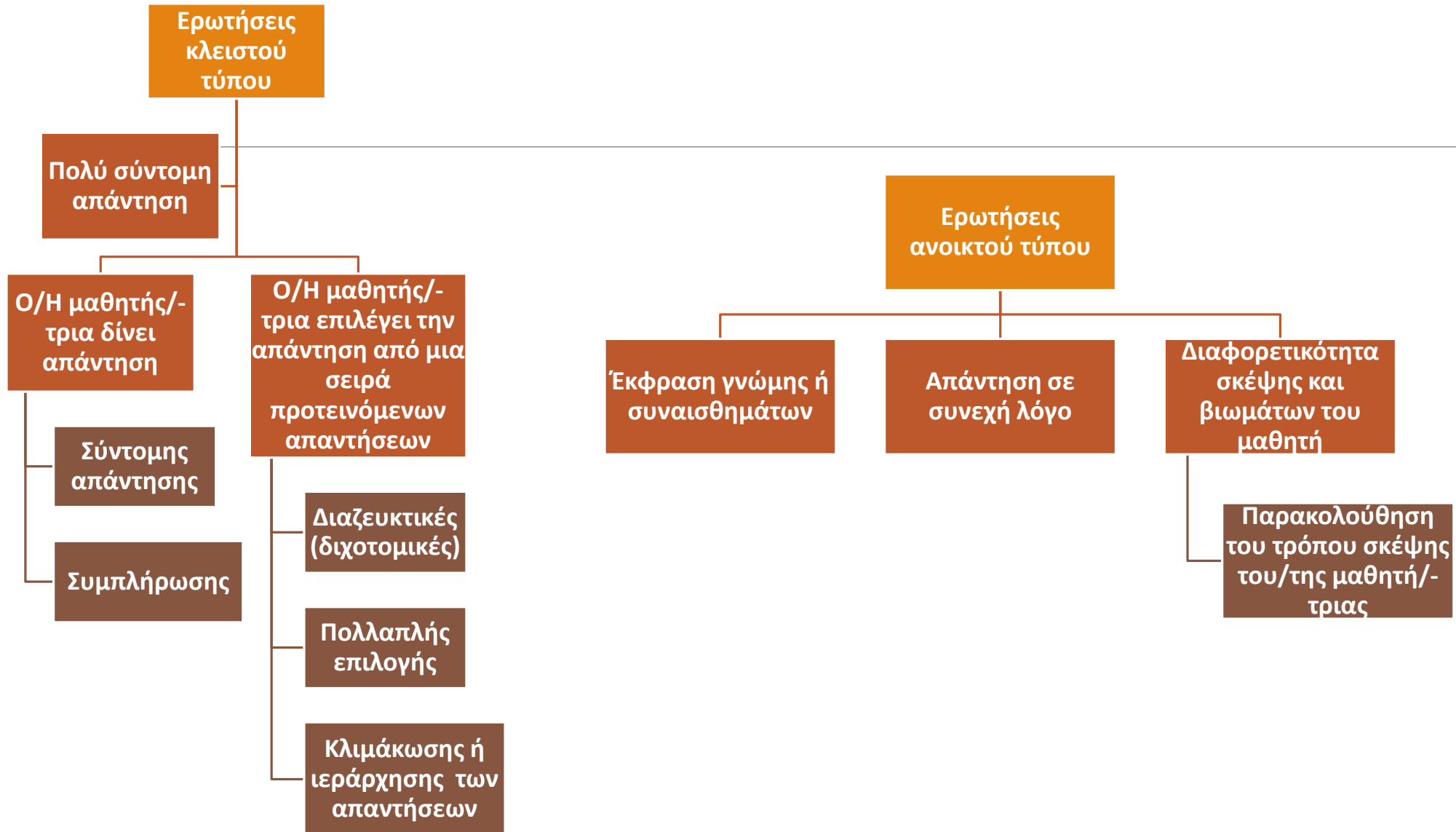
Ερωτήσεις υψηλού επιπέδου – Αξιολόγηση

Έκφραση απόψεων για την αξία κάποιας μεθόδου, ιδέας ή αντικειμένου

Παραδείγματα:

- ⇒ Τι είναι προτιμότερο/ καλύτερο,.. ή... και γιατί;
- ⇒ Συμφωνείτε ή διαφωνείτε με αυτό που έκανε ο Χ; Γιατί;
- ⇒ Τι σε οδήγησε σε αυτό το συμπέρασμα;
- ⇒ Ποιο παιχνίδι θα προτείνατε σε ένα άλλο παιδί να παίξει; Γιατί;
- ⇒ Γιατί διάλεξες αυτό το βιβλίο;
- ⇒ Ποια ταινία σου αρέσει περισσότερο; Γιατί;
- ⇒ Αν είχες να διαλέξεις ανάμεσα σε ... και σε..., τι θα προτιμούσες;
- ⇒ Γιατί είναι σημαντικό να έχουμε βιβλία;
- ⇒ Πώς θα αισθανόσουν εσύ, αν κάποιος σε χτύπαγε;

Ερωτήσεις ανοικτού και κλειστού τύπου

Κριτήριο: Η μορφή ή το είδος της απάντησης

Νοητικές ικανότητες / λειτουργίες και ερωτήσεις

Κατηγορίες νοητικών ικανοτήτων

Συγκλίνουσα και αποκλίνουσα σκέψη

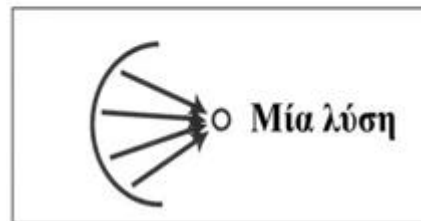
Συγκλίνουσα-κριτική σκέψη

Το άτομο αναλύει, συσχετίζει και αξιολογεί το εισερχόμενο υλικό, ώστε το παραγόμενο υλικό να είναι η μία, η κοινή, η λογική λύση.

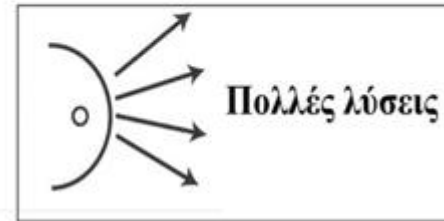
Αντιπροσωπεύει έναν πιο ελεύθερο τύπο πνευματικής διεργασίας, της οποίας το κύριο χαρακτηριστικό είναι ότι το παραγόμενο υλικό είναι ο μεγάλος αριθμός πιθανών λύσεων.

Αποκλίνουσα-δημιουργική σκέψη

Η **κριτική** σκέψη μοιάζει με κοίλο κάτοπτρο

Η **δημιουργική** σκέψη μοιάζει με κυρτό κάτοπτρο

Ερωτήσεις μνημονικών λειτουργιών συγκλίνουσας και αποκλίνουσας σκέψης

Διαφορετικές ερωτήσεις ενεργοποιούν διαφορετικές νοητικές λειτουργίες

Πρόσληψη

Αφήγηση εκπαιδευτικού

Ερωτήσεις μνημονικών λειτουργιών

Πότε έγινε η έξοδος του Μεσολογγίου;
Τι αναφέρει ο νόμος της βαρύτητας;

Ερωτήσεις συγκλίνουσας (κριτικής) σκέψης

Να λυθεί η εξίσωση:
 $X - 35 = 120,30$
Στο βουνό ή στη θάλασσα είναι μεγαλύτερη η ατμοσφαιρική πίεση;

Ερωτήσεις αποκλίνουσας (δημιουργικής) σκέψης

Πώς θα ήταν ο κόσμος, αν δε γινόταν ο Β΄ παγκόσμιος πόλεμος
Τι θα συνέβαινε, αν έπαυε να εξατμίζεται το νερό;